

Husak Andrij

dr nauk prawnych, docent Katedry Prawa i Postępowania Karnego Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki (Гусак Андрій)
кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID 0000-0002-2142-5193)

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ПРОБАЦІЇ НЕПОВНОЛІТНІХ ПРАВОПОРУШНИКІВ

У статті проаналізовано та охарактеризовано сучасний стан наукової розробки проблем пробації неповнолітніх. Розглянуто сутність наукового підходу до розробки та вивчення терміну «пробація» та споріднених термінів. Схарактеризовано основні напрями наукових розробок в питанні взаємодії різних органів та організацій, причетних до здійснення пробації неповнолітніх правопорушників.

Ключові слова: пробація, кримінально-виконавча інспекція, виконання кримінальних покарань, служба пробації.

Постановка наукової проблеми та її значення. Формування сучасної та цілісної системи державного управління, що відповідає потребам сьогодення, її організація та функціонування на встановлених демократичних засадах неможливе без налагодження якісної співпраці та взаємодії всередині системи державного управління країни [22, с.187].

Це стосується і служб пробації, які під час своєї діяльності взаємодіють з іншими суб'єктами, головним чином через різноманітні правовідносини, в які вступають для досягнення цілей кримінального покарання та завдань, що стоять перед кримінальним законодавством [24, с.65].

Початок взаємодії служби пробації (колишньої кримінально-виконавчої інспекції) з органами Національної поліції, місцевого самоврядування та громадськими формуваннями для реалізації нагляду за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням був покладений Указом президента України «Про утворення Державного департаменту України з питань виконання покарань» від 22 квітня 1998 року № 344/98 та Наказом Державного департаменту України з питань виконання покарання № 212 від 21 листопада 2001 року про створення на базі інспекції виправних робіт кримінально-виконавчої інспекції та її органів [29, с.83].

Аналіз останніх досліджень даної проблеми. Вивченням інституту пробації та здійсненням нагляду за поведінкою даної категорії засуджених займалися такі науковці, як І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, І. І. Журова, О. М. Звенигородський, А. В. Іванов,

А. О. Клевцов, О. О. Книженко, В. А. Ломако, Є. С. Назимко, Є. О. Письменський та ін.

Мета та завдання статті. Метою статті є дослідити вивчення проблеми пробації в Україні, служби пробації, створеної на базі кримінально-виконавчої інспекції, та визначити напрями подальшого вивчення та розробки цієї проблеми.

Основний матеріал. Проведений під час дослідження аналіз робіт, присвячених окремим проблемам взаємодії органів пробації з різними організаціями у запобіганні рецидивним злочинам неповнолітніх в Україні, дозволив виокремити основні напрями дослідження проблеми.

Зокрема, на дисертаційному рівні окремі питання запобігання злочинності неповнолітніх досліджували в аспекті педагогічних наук: В. В. Коваль (Соціалізація неповнолітніх у пенітенціарних основах, 2010), І. І. Парфанович (Організаційно-педагогічні засади виховної роботи з умовно засудженими неповнолітніми, 2002); в аспекті психологічних наук – Н. В. Гресою (Психологічні чинники усвідомлення вини неповнолітніми злочинцями, 2008), О. М. Павлик (Особливості мотиваційної сфери неповнолітніх правопорушників, 2005); в аспекті юридичних наук – Ю. А. Абросімовою (Злочинність неповнолітніх та запобігання їй на регіональному рівні, 2009), І. В. Баклан (Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, що вчинюються неповнолітніми, 2007), Р. І. Благутою (Психологічні засади профілактики делінквентності неповнолітніх, 2006), О. І. Бугерою (Проблеми використання засобів масової інформації для запобігання злочинів серед неповнолітніх, 2006), Є. М. Вечеровою (Некаральний кримінально-правовий вплив на неповнолітніх в Україні (кримінологічні засади), 2010), Д. А. Виговським (Кримінальна субкультура в механізмі злочинності неповнолітніх, 2006), С. Ф. Денисовим (Злочинність кримінально активної частини молоді та її запобігання в Україні, 2011), Т. І. Дмитришиною (Призначення покарання неповнолітнім: концептуальні основи, 2016), Т. А. Кальченко (Запобігання злочинності неповнолітніх в Україні спеціальними органами та установами, 2004), А. О. Клевцовим (Звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх за кримінальним законодавством України, 2008), Н. М. Крестовською (Ювенальне право України: генезис та сучасний стан, 2008), І. М. Михайловою (Ювенальна юстиція в системі запобігання злочинам неповнолітніх, 2015), Л. І. Олефір, (Кримінально-виконавчі засади застосування пробації в Україні, 2018), Н. М. Пісоцькою (Рецидивна злочинність молоді та її попередження, 2001), С. Г. Поволоцькою (Діяльність органів внутрішніх справ по профілактиці правопорушень серед неповнолітніх, 2005), Т. І. Пономарьовою (Звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування в Україні та Польщі: порівняльний аналіз, 2016), О. О. Севериним (Застосування до неповнолітніх заходів кримінально-правового характеру, не пов'язаних з позбавленням волі, 2009), В. В. Стадніком (Виконання покарання у виді позбавлення волі щодо неповнолітніх, 2018), О. С. Стеблинською (Запобігання злочинам, які

вчиняються неповнолітніми в стані сп'яніння, 2008), Н. Б. Хлистовою (Заохочення суспільно корисної мотивації: кримінально-правові та кримінологічні аспекти, 2008), П. В. Хряпінським (Заохочувальні норми у кримінальному законодавстві України: теоретичні, законотворчі та правозастосовні проблеми, 2010).

Також вітчизняній науковій літературі відомі докторські дисертації, в яких досліджувалися окремі аспекти діяльності органів пробації, зокрема В. С. Батиргарєєвої (Кримінологічні засади запобігання рецидивній злочинності в Україні, 2010), О. І. Богатирьової (Пробація в Україні: гуманізація державної політики у сфері виконання кримінальних покарань, 2014), О. О. Шкути (Теоретико-прикладні засади функціонування кримінально-виконавчої системи України, 2018).

Зазначимо, що у своєму дослідженні Т. А. Кальченко вказував на те, що у темі профілактики правопорушень серед неповнолітніх особливе місце займають правоохоронні органи, які не лише здійснюють спеціальні профілактичні заходи, а й забезпечують інші спеціалізовані установи проведенням таких заходів, створюють сприятливі умови для цієї діяльності [20, с.14].

Однією з фундаментальних праць у боротьбі зі злочинністю є підручник за редакцією О. М. Джузи «Профілактика злочинів». У посібнику наголошується, що сфера запобігання злочинності надзвичайно широка. Сьогодні це не може бути лише сфера діяльності правоохоронних органів [32].

Слід підкреслити, що концептуальним підходом до визначення рецидиву злочину у вітчизняному кримінальному праві є підхід В. С. Батиргарєєвої. Дослідниця проаналізувала соціальну оцінку соціальної шкоди рецидиву та дослідила структуру сучасного рецидиву в «побуті» [5].

Повністю підтримуючи В. С. Батиргарєєву, хочемо визнати, що для запобігання підлітковому рецидиву держава повинна залучити найбільші ресурси та забезпечити успішне повернення до законотворчого способу життя неповнолітніх рецидивістів, яких найлегше виправити, реінтегрувати та адаптуватися до суспільства. Учасниками таких систем мають бути органи пробації.

У свою чергу Ю. А. Абросімова зазначає, що високий рівень злочинності серед неповнолітніх свідчить про слабку організованість профілактичних заходів [1, с.8].

Україна, як і решта держав, стурбована пошуком нових ефективних і водночас гуманних способів впливу на повторні злочини неповнолітніх. Разом з тим, відносно високий рівень рецидиву неповнолітніх до запровадження пробації в Україні свідчить про те, що, по-перше, кримінальне покарання у вигляді позбавлення волі не може запобігти поширенню негативних явищ у суспільстві, а по-друге, є обґрунтована потреба в науковому розкритті поглядів на це питання та впровадження передового досвіду в практику.

Водночас експерти закликають до позитивних змін у боротьбі зі злочинністю неповнолітніх, зокрема щодо надання та поширення передового досвіду в Україні відповідно до загальновизнаних міжнародних стандартів та сучасних світових тенденцій у сфері

ювенальної юстиції, відновного правосуддя, пробації та ювенальної юстиції. [3, с.224-229]

І. М. Михайлов у своїй науковій роботі дає визначення поняттю «пробація» (від лат. *probatio*) – «пробація – юридичний термін, що використовується в міжнародному праві для визначення назви й діяльності служби, що історично створювалася для організації роботи з особами, які вчинили кримінальнокаране діяння, засудженими, але не позбавленими волі, або звільненими з-під варті» [28, с. 95].

Д. В. Ягунов, у свою чергу, розглядає термін «пробація» як: 1) концепцію соціальної роботи з правопорушниками та іншими соціально незахищеними групами населення; 2) ієрархічні організаційні структури; 3) державну владу; 4) умовне невинесення покарання або умовне зняття пробації; 5) конкретний процес реалізації альтернативного покарання; 6) стан злочинця протягом певного періоду: засуджений перебуває в стані «пробації», тобто є, під наглядом пробації; 7) зв'язок між кримінальним провадженням, виконанням вироку та соціальною роботою [41].

На нашу думку, досить повне визначення поняття у Законі України «Про пробацію», який розглядає це поняття як систему наглядових та соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених, виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та забезпечення суда інформацією, що характеризує обвинуваченого [31].

Ми повністю підтримуємо твердження вченого про те, що клієнти пробації можуть перебувати під наглядом співробітників пробації та волонтерів з кола правопорушників. Водночас ми вважаємо, що такий нагляд може здійснюватися у взаємодії між органами пробації та волонтерами пробації, якими можуть бути державні чи громадські організації.

При аналізі існуючих досліджень можемо виділити декілька груп вчених, котрі досліджували проблеми взаємодії органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України з державними і публічними інституціями у сфері виконання кримінальних покарань. Таким чином, загалом, теоретичному питанню взаємодії установ та Державної пенітенціарної служби України з державними та недержавними установами для вирішення питань тюремної політики приділено увагу в роботі такі науковці, як С. В. Зливко [19], Д. Г. Мулявка [30], А. Ф. Степанюк [35], М. М. Яцишин [44].

Інша група вчених визначила взаємодію тюремних установ у своїх дослідженнях. Серед них є роботи таких учених, як: Р. В. Алієв [2], Є. Ю. Бараш [4], А. О. Галай [11], О. В. Гулак [17], С. К. Гречанюк [13; 14; 15; 16], О. О. Гоманюк [12], О. Г. Колб [23], Є. Ю. Соболев [34].

У наукових працях вчених Р. М. Гури [18], О. О. Книженко [21], І. М. Микитася [26; 27], О. В. Ткачова [36], В. Д. Шкадюка [40], Д. В. Ягунова [42], І. С. Яковець [43] висвітлюються деякі аспекти взаємодії тюремної інспекції. Дослідження, які розглядають взаємодію кримінально-виконавчої інспекції з поліцією, місцевою владою та громадянським суспільством, – це дослідження вчених: О. І. Богатирьової [9; 10], І. Г. Богатирьова [6; 7; 8], С. К. Гречанюка

[13; 14; 15; 16], О. М. Звенигородського, А. Г. Нещадима [125] та С. І. Халимона [37; 38; 39]

М. М. Яцишин досліджував правові нормативні питання у відносинах між установами виконання покарань та державними і недержавними установами для вирішення питань тюремної політики та відзначав взаємозв'язок між установами та ДКВС. Кінцевим результатом такої взаємодії є досягнення цілей покарання в цілому, і цілей пенітенціарної системи, зокрема, а саме виправлення та ресоціалізації правопорушників, попередження злочинності. Ця взаємодія здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства, а також вимог галузевих та міжгалузевих нормативних актів про правовідносини між установами, державними та громадськими організаціями та є важливою частиною Національної пенітенціарної політики [44, с.277].

Р. В. Алієв захистив дисертацію на тему «Адміністративна діяльність кримінально-виконавчої інспекції щодо осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням». Автор звернув увагу на те, що вплив на поведінку людей, звільнених від відбування покарання з випробуванням, має базуватися на взаємодії правоохоронних органів та громадських організацій. Належно організована взаємодія пенітенціарних установ та громадських організацій значною мірою сприяє створенню ефективної системи запобігання злочинності засуджених, які не перебувають у місцях позбавлення волі. Об'єднання різних підрозділів СІЗО є зразком організації правоохоронних органів та соціальних груп для навчання та впливу на працівників пробації, які вчиняють адміністративні правопорушення під час іспитового строку [2, с.13-14].

Є. Ю. Бараш визначає взаємодію у сфері кримінально-правової діяльності як стан відносин між суб'єктами спільної діяльності, при якому вони взаємодіють один з одним у сфері відповідних правовідносин для ефективного виконання загальних завдань та спеціального доручення забезпечити виконання кримінальних покарань [4, с.14].

За словами А. О. Галай, однією зі складових належної системи управління персоналом у пенітенціарній системі є продуктивна співпраця між різними категоріями персоналу в організації та взаємодія з урядом та громадськими організаціями [11, с.11].

О. О. Гоманюк враховує проблему спільної діяльності пенітенціарних та інших установ щодо ухилення правопорушників від відбування покарання та пропонує визначення взаємодії між пенітенціарними та іншими установами, що передбачено законом, та вирішення своїх конкретних завдань і досягнення цілей та завдань кримінально-правової діяльності, зокрема шляхом створення умов для виправлення та ресоціалізації правопорушників, попередження нових кримінальних правопорушень, захисту інтересів особи, суспільства та держави [12, с.45].

За словами О. Г. Колба, взаємодія пенітенціарної системи з іншими суб'єктами профілактики правопорушень – це злагоджена діяльність правоохоронних органів, а також державних і громадських

організацій щодо вирішення проблем. Організація взаємодії забезпечується дієвою координацією [23, с.17].

О. О. Книженко звертає увагу на орган, який контролює осіб, які перебувають на пробації, пенітенціарну систему та правоохоронні органи, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також громадські об'єднання, релігійні та благодійні організації [21, с.83].

І. М. Микитась враховує деякі аспекти безпосередньої взаємодії інспекції тюрми з дільничним інспектором поліції, заявляючи, що розвиток позитивного ставлення до співпраці з правоохоронними органами має супроводжуватися кропіткою роз'яснювальною роботою, безпосереднім спілкуванням правоохоронців з офіцерами правоохоронних органів, забезпечуючи при цьому ефективність процесу шляхом проведення різноманітних форм роботи з правопорушниками [27, с.43].

Висновки. Враховуючи вищевикладене, вважаємо, що необхідно звернути увагу на те що, по-перше, науковці передусім виділили широкий спектр суб'єктів, з якими взаємодіють служби пробації. Наприклад, служби пробації взаємодіють з органами місцевого самоврядування, наглядовими радами обласних адміністрацій, підприємствами та організаціями, колективами та господарствами, де правопорушники відбувають покарання; судами; прокуратурами; правоохоронними органами; ЗМІ; центрами зайнятості; громадськими організаціями. По-друге, значна частина досліджень з цих питань стосувалась різних типів правопорушників, які перебувають на обліку в органах пробації (засуджених до позбавлення обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, засуджених до громадських робіт, трудового перевиховання та умовного покарання). По-третє, метою більшості досліджень є не вирішення практичних завдань чи виявлення прогалин у законодавстві. Вони орієнтовані насамперед на взаємодію пробації з іншими органами та установами.

Отже, аналіз наукових досліджень показує, що вивчення запобіжних заходів пробації неповнолітніх злочинців є поверхневим, недостатньо розкриває і не вирішує деякі проблеми, потребує переоцінки у поєднанні з чинним законодавством та практичними результатами.

Джерела та література:

1. Абросімова Ю. А. Злочинність неповнолітніх та запобіганні їй на регіональному рівні: автореф. дис.... канд. юрид. наук. Дніпропетровськ, 2009. 20 с
2. Алієв Р.В. Адміністративна діяльність кримінально-виконавчої інспекції щодо осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням: автореферат дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2009. 20 с.
3. Амджадін Л., Гончарук О. Суспільні практики та законодавство у сфері правопорушень неповнолітніх. *Национальный юридический журнал: теория и практика*. 2014. № 3. С.224–229

4. Бараш Є.Ю. Організаційно-правові засади діяльності установ виконання покарань: автореферат дис... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2006. 20 с
5. Батиргарєєва В. С. Кримінологічні засади запобігання рецидивній злочинності в Україні: автореф. дис.... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2010. 47 с
6. Богатирьов І.Г. Кримінальні покарання, не пов'язані з позбавленням волі (теорія і практика їх виконання кримінально-виконавчою інспекцією): автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2006. 32 с.
7. Богатирьов І.Г., Джужа О.М., Ільтяй М.П. Оперативно-розшукова діяльність в установах виконання покарань: монографія. Дніпропетровськ: ДУВС, 2009. 188 с
8. Богатирьов І.Г.Халимон С.І. Кримінально-виконавча інспекція як суб'єкт запобігання злочинам: монографія. Харків: Харьков Юрид., 2009. 320 с.
9. Богатирьова О.І. Взаємодія кримінально-виконавчої інспекції з іншими суб'єктами кримінально-правових правовідносин. *Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ України*. 2008. №5. С.64 –71.
10. Богатирьова О.І. Кримінально-виконавча інспекція як суб'єкт виконання покарань: автореферат дис... канд. юрид. наук. Київ, 2009. 20 с
11. Галай А.О. Організаційно-правові засади формування та функціонування персоналу установ виконання покарання: автореферат дис... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2003. 20 с.
12. Гоманюк О.О. Питання взаємодії установ виконання покарань з іншими органами щодо ухилення від відбування покарання. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2015. № 2. С.42-52.
13. Гречанюк С.К. Взаємодія державної кримінально-виконавчої служби України з публічними інституціями: монографія. Ірпінь (Київ.обл.): Нац. ун-т ДПС України, 2011. 398 с
14. Гречанюк С.К. Взаємодія кримінально-виконавчих установ України з державними органами та неурядовими організаціями. *Право України*. 2004. № 11. С.88-90
15. Гречанюк С.К. Взаємодія установ виконання покарань зі спеціальними державними інституціями по влаштуванню звільнених осіб (організаційно-правові аспекти). *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Київ: Ін-т держави і права НАН України, 2010. Вип.48. С.248-253
16. Гречанюк С.К. Організація взаємодії органів та установ Державної кримінально виконавчої служби України з неурядовими організаціями. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*: зб. наук. пр. К: ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2011. Вип.51. С.495-500
17. Гулак О.В. Організаційно-правові засади діяльності підприємств кримінально-виконавчих установ відкритого типу: автореферат дис... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 20 с

18. Гура Р.М. Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: монографія. Харків: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2005. 144 с.
19. Зливко С. Теоретичні організаційні та правові аспекти участі державних та громадських інституцій у діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України. *Форум права*. 2007. № 3. С.104–106
20. Кальченко Т. А. Запобігання злочинності неповнолітніх в Україні спеціальними органами та установами: автореф. дис.... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2004. 19 с
21. Книженко О.О. Здійснення контролю за звільненими від відбування покарання з випробуванням. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2005. Вип. 30. С.82-86.
22. Козаков В. Взаємодія як організаційний принцип та ціннісний критерій державного управління. *Вісник Національної Академії державного управління при Президентові України*. 2006. № 3. С.179-188
23. Колб О.Г. Установа виконання покарань як суб'єкт запобігання злочинам: автореферат дис... д-ра юрид. наук. Київ, 2007. 32 с.
24. Кримінально-виконавче право: підручник / В.В. Голіна, А.Х. Степанюк, О.В. Лисодєд та ін.; за ред. В.В. Голіни і А.Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 392 с
25. Лютий В. П. Соціальна робота з групами девіантної поведінки: навч. посібник. Київ: Академія праці і соціальних відносин, 2000. 54 с
26. Микитась І.М. Взаємодія кримінально-виконавчої інспекції Державної пенітенціарної служби України з органами внутрішніх справ. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-1. С.239-241. URL : http://www.pap.in.ua/3-1_2013/7/Муkytas%20I.M.pdf
27. Микитась І.М. Взаємодія кримінально-виконавчої інспекції з органами внутрішніх справ. *Науковий вісник Інституту КВС*. 2014. №3(7). С.39-46.
28. Михайлова І. Пробація щодо неповнолітніх як механізм запобігання злочинам неповнолітніх: монографія. Київ, 2010. 184 с
29. Музеник А.К. Условное осуждение и отсрочка исполнения приговора / А.К. Музеник, В.А. Уткин, О.В. Филимонов; под ред. О.В. Филимонова; Том. гос. ун-т. Томск: Изд-во Том. гос. ун-та, 1990. 175 с.
30. Мулявка Д.Г. Взаємодія Державної податкової служби України з правоохоронними органами (теорія та практика): монографія / Мулявка Д.Г., Фещенко Л.О., Гречанюк С.К.; Нац. ун-т. держ. податк. служби України. Ірпінь: НУ ДПС України, 2012. 186 с.
31. Про пробацію: Закон України від 05 лют. 2015 р. № 160-VIII; станом на 09 лип. 2018 р. Верховна Рада України: [сайт] URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/160-19>
32. Профілактика злочинів: підручник / [О. М. Джужа, В. В. Василевич, О. Ф. Гіда, В. В. Коваленко та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужи; МОН України; НАВС. Київ: Атіка, 2011. 719 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/457-proflaktika-zlochinv-djuja-om.html>

33. Северин О. О. Застосування до неповнолітніх заходів кримінально-правового впливу не пов'язаних з позбавленням волі: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. Запоріжжя, 2009. 20 с

34. Соболев Є.Ю. Адміністративно-правові основи взаємодії підрозділів органів внутрішніх справ і кримінально-виконавчих установ при надзвичайних ситуаціях: автореферат дис. канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2009. 20 с.

35. Степанюк А.Ф. Некоторые особенности уголовно-исполнительных правоотношений. *Проблеми законності*. 2001. Вип. 48. С.114-123

36. Ткачова О.В. Виконання покарання у виді виправних і громадських робіт: монографія; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Харків: Право, 2010. 192 с.

37. Халимон С.І. Актуальні проблеми розшуку осіб, які перебувають на обліку кримінально-виконавчої інспекції і ухиляються від відбування покарань. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. №3. С.171-174

38. Халимон С.І. Кримінально-виконавча інспекція як суб'єкт запобігання злочинам серед осіб, що перебувають на її обліку. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ України*. Дніпро: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. 2006. С.№ 4(30). С.245-255

39. Халимон С.І. Перспективи взаємодії кримінально-виконавчої інспекції з громадськістю щодо запобігання злочинам серед осіб, які перебувають на її обліку. Від громадянського суспільства – до правої держави: матеріали І Міжнар. наук. -практ. конф. 28 квіт. 2006 р. ХНУ ім. В.П. Каразіна. Харків: ХНУ ім. В.П. Каразіна. С.470-473

40. Шкадюк В.Д. Шкадюк В.В. Організація виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі та здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років: метод. посібник. Київ, 2006. 242 с.

41. Ягунов Д. В. Що стоїть на заваді створення служби пробації в Україні (до питання створення національної моделі пробації). Актуальні проблеми європейської інтеграції: зб. статей з питань європейської інтеграції та права / за ред. Д. Ягунова; зі вст. сл. Д. Ягунова. Одеса, 2011. Вип. 6. С.146-173.

42. Ягунов Д.В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування: монографія / Д.В. Ягунов; Державна пенітенціарна служба України. 4-те вид., перероб. та доп. Одеса: Фенікс, 2011. 446 с.

43. Яковець І. С. Положення про спостережні комісії: наук. - практик. коментар. Донецьк: Донецький меморіал, 2011. 140 с.

44. Яцишин М.М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 440 с

BADANIE PROBLEMÓW PROBACJI NIELETNICH PRZESTĘPCÓW

Artykuł analizuje i charakteryzuje aktualny stan rozwoju naukowego problematyki probacji nieletnich. Rozważa się istotę

naukowego podejścia do rozwoju i badania definicji „probacja” i terminów pokrewnych. Scharakteryzowano główne kierunki rozwoju nauki w problematyce współdziałania różnych organów i organizacji zaangażowanych w realizację probacji nieletnich przestępców.

Słowa kluczowe: probacja, inspekcja karna wykonawcza, wykonywanie kar kryminalnych, służba probacyjna.

RESEARCH OF PROBATION PROBLEMS OF JUVENILE OFFENDERS

The article analyzes and characterizes the current state of scientific development of juvenile probation problems. The essence of the scientific approach to the development and study of the term "probation" and related terms is considered. The main directions of scientific developments in the issue of interaction of various bodies and organizations involved in the implementation of probation of juvenile offenders are characterized. The purpose, tasks, principles and specifics of the fight against juvenile delinquency have been clarified.

Attention was focused on the fact that probation for minors should be carried out by competent bodies and services in cooperation. First, the system of juvenile probation is aimed at ensuring normal physical and mental development of minors, prevention of aggressive behavior, promotion of positive personality transformation and improvement of social relations. It is indicated that probation for minors is carried out by authorized bodies together with bodies and services, special bodies and institutions that provide social protection and prevention of juvenile delinquencies. It is worth noting that the resocialization work of juveniles who are under probation is more difficult, because they are still in the same microenvironment formed by illegal behavior.

Keywords: probation, criminal enforcement inspection, execution of criminal punishments, probation service.